

เอกสารอ้างอิง

- Aber, J. D. and Melillo, J. M. 1991. Terrestrial Ecosystems. Toronto: Saunders College. 429 p.
- Absorn Wittayapapararat. 2020. Growth and Development, and Genetic Variation of Tin Hung Doi (*Daiswa polyphylla* (Smith) Raf.). Chiang Mai University, THAILAND. 147 p.
- Argentina, Chile and Uruguay. 2021. Medicinal and Aromatic Plants of South America Vol.2. Springer Nature. 551 p.
- Baldock, J. A., Sewell, T., and Halcher, P. G. 1997. Decomposition induced changes in the chemical structure of fallen red pine, white spruce and tamarack logs. In: Cadisch, G. and Giller, K. E. (Eds.). Driven by nature. Wallingford, UK: Cab International. 75-83.
- Bockheim, J. G., Jepsen, E. A., and Heisey, D. M. 1991. Nutrient dynamics in decomposing leaf litter of four tree species on a sandy soil in north western Wisconsin. Canadian Journal of Forest Research. 21: 803-812.
- Chamnancha, B. 2018. Gastronomy Tourism: Thailand's Competitiveness. Aphet Journal, 24 (1), 103-116.
- Cheng, Y., ZHOU, G., WANG W., ZHONG M. and ZHAO Z. 2021. Analysis of Plant Growth and Flowering Phenology of *Paris polyphylla* var. *chinensis* Propagated by Rhizomes. Journal of Sichuan Forestry Science and Technology, 42(5): 102-105.
- Chitta, R. D. 2016. Macropropagation and Production of Clonal Planting Materials of *Panax pseudoginseng* Wall. Open Journal of Forestry, 6: 135-141
- Chitta, R. D., JAMIR S. L. and JAMIR N. S. 2016. Studies on reproductive biology and seed biology of *Panax Pseudoginseng* Wall. (ARALIACEAE): a threatened medicinal plant. International journal of conservation science, Volume 7(4): 1127-1134
- Cho, J. G., Lee M. K., Lee J. W., Park H. J., Lee D. Y., Lee Y. H., Yang D. C. and Baek N. I. 2010. Physicochemical Characterization and NMR Assignments of Ginsenosides Rb1, Rb2, Rc, and Rd Isolated from *Panax ginseng*. Journal of Ginseng reseach. No. 2, 113-121.
- Cunningham, A. B., J. A. Brinckmann, Y.-F. Bi, S.-J. Pei, U. Schippmann and P. Luo. 2018. Paris in the spring: A review of the trade, conservation and opportunities in the shift from wild harvest to cultivation of *Paris polyphylla* (Trilliaceae). Journal of Ethnopharmacology, 222: 208-216.
- Designate Areas for Sustainable Tourism. 2016. Gastronomy Tourism. Bangkok: Cocoon and Co Ltd. 11-90.
- DisThai. 2017. โสมคน (โสมเกาหลี) งานวิจัยและสรรพคุณ 20 ข้อ. [ระบบออนไลน์]., แหล่งที่มา: <https://www.disthai.com/16488275/โสมคน>
- Florgeous. 2023. Smilax Vines (Greenbriers) How to Identify, Care, and Grow. [ระบบออนไลน์]., แหล่งที่มา: <https://floreous.com/smilax/>
- Gonzalez, G. 2002. Soil organisms and litter decomposition. Modern trends in applied terrestrial ecology, New York. 315-329.
- Guclu-Ustundag, O. and Mazza G. 2007. Saponins: Properties, Applications and Processing. Critical Reviews in Food Science and Nutrition, 47: 231-258.
- Hon, P. C. L., Xiaoming, Z., Huang, C. Y., and Chen, H. J. 2005. Plant litter decomposition influenced by soil animals and disturbance in a subtropical rainforest of Taiwan. Pedobiologia. 49: 539-547.

- Hunter, M. D., Adl, S., Pringle, C. M., and Coleman, D. C. 2003. Relative effects of macroinvertebrates and habitat on the chemistry of litter during decomposition. *Pedobiologia*. 47(2): 101-115.
- Hutchison, L.J. 1991. Description and identification of cultures of ectomycorrhizal fungi found in North American. *Mycotaxon* 42: 387-504.
- John F. Brown. 1992. Review: Mycorrhizal symbioses and plant health. *Plant Protection Quarterly*, Vol.7(1): 30-34.
- Jun Wen, Gary Krupnick and Hans-Joachim Esser. 2023. *Panax siamensis* J. Wen, a new species of the ginseng genus (*Panax*, Araliaceae) from northern Thailand. *Phytokeys*. 234: 51-59
- International Culinary Tourism Association. 2006. What is food tourism?. [online]. Available <http://www.worldfoodtravel.org/what-is-food-tourism>
- Lee J. W., Kim J. U., Bang K. H., Kim D. H., Jo I. H. and Park Y. D. 2023. Efficient Micropropagation of Genetically Stable *Panax ginseng* Meyer by Somatic Embryogenesis. *Agronomy*. 13, 1139: 1-16.
- Li Y., Yang H., Li Z., Li S. and Li J. 2023. Advances in the Biosynthesis and Molecular Evolution of Steroidal Saponins in Plants. *International Journal of Molecular Sciences*, 24, 2620: 1-19.
- Madhu, K.C., S. Phoboo, and P. K. Jha. 2010. Ecological study of *Paris polyphylla* Sm. *ECOS* 17: 87-93.
- Mimaki Y, Kuroda M, Obata Y, et al. 2000. Steroidal saponins from the rhizomes of *Paris polyphylla* var. *chinensis* and their cytotoxic activity on HL-60 cells [J]. *Nat Prod Lett*. 14(5): 357-364.
- Molina R, Palmer J. G. 1982. Isolation, maintenance, and pure culture manipulation of ectomycor-rhizal fungi. In: Schenck NC (ed) *Methods and principles of mycorrhizal research*. American Phytopathology Society, St. Paul, MN, 115-129.
- National Exports Private Limited. 2013. Herb Paris - Satuwa (स तु व ट) [online]. Available <http://www.nepl.com.np/product-details.php?productID=15&productCode=NE606>.
- Native Plant Production University of Washington. 2006. *The Use Mycorrhizae in Native Plant Production*. Native Plant Production University of Washington. 14 p.
- Ng, T. B. 2006. Pharmacological activity of sanchi ginseng (*Panax notoginseng*). *Journal of Pharmacy and Pharmacology*, 58: 1007-1019.
- Nguyen H. T., Vu-Huynh K. L., Nguyen H. M., Le H. T. Le T. H. V., Park J. H. and Nguyen M. D. 2021. Evaluation of the Saponin Content in *Panax vietnamensis* Acclimatized to Lam Dong Province by HPLC-UV/CAD. *Molecules*, 26, 5373: 1-11.
- Oort, A.J.P. 1981. *Nutritional Requirements of Lactarius Species, and Cultural Characters in Relation to Taxonomy*. North-Holland Publishing, Amsterdam. 95 p.
- Phakdee-auksorn, P. 2012. Tourism Motivation Theory and Food Tourism. *Journal of Management Sciences*, 29(2), 129-148.
- Piao, X., Zhang, H., Kang, J. P., Yang, D. U., Li, Y., and Wang, Y. 2020. Advances in Saponin Diversity of *Panax ginseng*. *Molecules*, 25(15), 3452.
- Pithkanda Pansumrit, Thanika Pathomwichaiwat, Pornchai Kladwong, Suppachai Tiaworanant, Varangrat Nguanchoo and Bhanubong Bongcheewin. 2022. An ethnobotanical study of the genus *Smilax* in Thailand and its botanical authentication for Hua-khao-yen crude drugs. *Pharmaceutical Sciences Asia*, 49(43), 230-241.

- Potenza, M. A., Montagnani, M., Santacroce, L., Charitos, I. A. and Bottalico, L. 2023. Ancient herbal therapy: A brief history of *Panax ginseng*. *Journal of Ginseng Research*, 21(5): 615-617.
- Prior, R.L., Wu X. and Schaich K. 2005. Standardized methods for the determination of antioxidant capacity and phenolics in foods and dietary supplements. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*. 53: 4290-4302.
- Proficient market insights. 2024. *Panax quinquefolius* market report overview. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.proficientmarketinsights.com/market-reports/the-global-panax-quinquefolius-market-2180>
- Richards, G. 2010. Creative Tourism and Local Development. In Wurzbarger, R, et al. *Creative Tourism: A Global Conversation: How to Provide Unique Creative Experiences for Travelers Worldwide*, Santa Fe : Sustone Press. 78-90.
- Sakdadech, S. 2006. *Ahan Thongthin (Local Cuisine)*. Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.
- Shah S. A., P.B. Mazumder, M. D. Choudhury. 2012. MEDICINAL PROPERTIES OF *PARIS POLYPHYLLA* SMITH: A REVIEW. *Journal of Herbal Medicine and Toxicology*, 6 (1): 27-33.
- Social Forestry and Extension Division. 2012. Guidelines for resource assessment and management of Satuwa (*Paris polyphylla*). MAGIP, Bhutan. 22 p.
- Sunsirs. 2021. SunSirs: Can China's Sanchi, which has Fallen to the 'Floor Price'. [online]. Available https://www.sunsirs.com/uk/detail_news-4363.html
- Un Mondo Ecosostenibile. 2013. *Panax pseudoginseng*. [online]. Available https://antropocene.it/en/2023/02/26/panax-pseudoginseng-2/#google_vignette
- Wang G X, Han J, Zhao L W, et al. 2010. Anthelmintic activity of steroidal saponins from *Paris polyphylla* [J]. *Phytomedicine*. 17(14): 1102-1105.
- Webb, D. P. 1977. Regulation of deciduous forest litter decomposition by soil arthropod feces. In: Mattson, W. J. (Ed.). *The role of arthropods in forest ecosystems*. Springer-Verlag, New York. 57-69.
- Yuan L., Bing H., Ying C. L., Yang D., Ying L., Guang H. Z., Zi J. Y., Gui S. X., Guan Z. L., Xue J. L., Qin Z., Qing H. Y., Xu Z. L. and Sheng C. Y. 2022. *PanaxGDB: A Comprehensive Platform for Panax*. *Frontiers in Plant Science*. 13: 1-8.
- Zhu S., Zou K., Fushimi H., Cai S. and Komatsu K. 2004. Comparative study on triterpene saponins of ginseng drugs. *Planta Med*, 70: 666-677.
- กรวรรณ ศรีงาม พุฒินันท์ มีเผ่าพันธ์ พงศธร ธรรมถนอม รวีวรรณ วงศ์ภูมิชัย ศรีสุลักษณ์ อีรานูพัฒนา และอังคณา อินตา. 2556. การศึกษา สํารวจ การขยายพันธุ์ องค์ประกอบเคมีสำคัญ และฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาของต้น อึ่งตอยในภาคเหนือของไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม, มมป. ซาโปนิน (Saponins). [ระบบออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://otop.dss.go.th/index.php/en/knowledge/informationrepack/388-saponins?showall=1&limitstart=>
- คณาจารย์ภาควิชาปฐพีวิทยา. 2541. ปฐพีวิทยาเบื้องต้น. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 154 หน้า.
- จารุณี ภิลุมนวงศ์ กมลทิพย์ เรารัตน์ พันธุ์ทิพย์ นนทริย์ อานนท์ เทิดไพโรพนาวัลย์ และนิจปวีรชดา ภพรัตน์จันทร์. 2562. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยการอนุรักษ์และฟื้นฟูพืชท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ของชุมชนบนพื้นที่สูง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). 186 หน้า.
- จิตรา พลเยี่ยม. 2555. ผลของหัวเชื้อราเอคโตไมคอร์ไรซาเห็ดเผาะที่มีต่อการติดเชื้อไมคอร์ไรซาและการกระตุ้นการเจริญเติบโตของกล้าไม้ยางนา. *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 141 หน้า.

- จิตรตรา เพ็ญเขียว. 2560. การใช้เห็ดไมคอร์ไรซาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกป่าไม้วงศ์ยาง. ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 22 หน้า.
- ฐานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2010. ข้าวเย็น [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://apps.phar.ubu.ac.th/phargarden/main.php?action=viewpage&pid=49>
- ฐานข้อมูลสมุนไพรไทยเขตอีสานใต้ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2024. หัวค้อนกระแต. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://phar.ubu.ac.th/herb-DetailPhargarden/128>.
- ณัฐพงศ์ จันจุฬา, ธัญญา เตชะศีลพิทักษ์ และ อนันต์ พิริยะภัทรกิจ. 2560. อิทธิพลของสารในกลุ่มออกซินต่อการเกิดรากและเจริญเติบโตของมันเทศประดับ. Thai Journal of Science and Technology. 6(1): 53-59.
- ดีพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ. 2542. การศึกษาเห็ดกลุ่มตับเต่าในประเทศไทย, น. 23. ใน การสัมมนาไมคอร์ไรซา สถานภาพการวิจัยในปัจจุบัน และแนวทางในอนาคต. ภาควิชาจุลชีววิทยา, คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชนภักษ์ อินยอด, สุทธิพันธ์ แก้วสมพงษ์, อัจฉรา พัยพานนท์, ธนากร ลัทธธีระสุวรรณ, ขนิษฐา ชวนะนรเศรษฐ์, ธนภัทร เต็มอารมณ, ชาตรี กอนี, สุริมา ญาติโสสม, สุจิตรา บัวลอย และ ปิยะดา เอี่ยมประสงค์. 2563. ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญของเส้นใย ปริมาณผลผลิต คุณภาพ และปริมาณปีต้า-กลูแคนของเห็ดตีนแรด. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 25(2): 71-86.
- ชนภักษ์ อินยอด, ธนากร ลัทธธีระสุวรรณ, ขนิษฐา ชวนะนรเศรษฐ์, ธนภัทร เต็มอารมณ, ชาตรี กอนี, สุริมา ญาติโสสม, สุจิตรา บัวลอย และ ปิยะดา เอี่ยมประสงค์. 2564. การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมต่อการเจริญของเส้นใยเห็ดเอคโตไมคอร์ไรซาบางชนิดในสภาพปลอดเชื้อ. วารสารเกษตรนเรศวร. 18(1): 1-13.
- ชนภักษ์ อินยอด และคณะ. 2564. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเห็ดไมคอร์ไรซา (เห็ดตับเต่า เห็ดเผาะ เห็ดระโงก) และเห็ดตีนแรดเพื่อสร้างต้นแบบสวนป่าสวนเห็ดครัวเรือนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน).
- นุรุทธดา มาดีเ้ายะ, ไธฮาน ปิยา และ ลสาปينا สาเฮ้ายะ. 2560. ผลของไซโตไคนินและความเข้มข้นต่อการเกิดยอดและจำนวนยอดของบอนสีในสภาพปลอดเชื้อ. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 2(2): 57-65.
- บุญณดา ยอดแก้ว, ศรีสุลักษณ์ ธีรานุพัฒนา, อังคณา อินตา, สิริพร โรจน์อารยานนท์, กิตติศักดิ์ โชติกิตเดชาณรงค์, จิราภรณ์ ปาลี และ ณัฏฐิยา ชัยชนะ. 2563. การขยายพันธุ์อีหल्ली (Elsholtzia communis (Collett&Hemsl.) Diels) โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ. วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา. 25(1): 90-101.
- ภานูมาศ ถือธรรม เกศศิริพันธ์ แสงมณี และ อิสระ ตั้งสุวรรณ. 2563. ผลของวัสดุเพาะกล้าจากแทนแดงและถ่านชีวภาพต่อการงอกและการเจริญเติบโตของต้นกล้ามะเขือเปราะ. วารสารเกษตรนเรศวร 17(1): 20-27.
- เมดไทย. 2020. ข้าวเย็นเหนือ สรรพคุณและประโยชน์ของห่วยข้าวเย็นเหนือ 40 ข้อ!, [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://medthai.com/ข้าวเย็นเหนือ/>
- พรณา เพยศิริ สุภาพร ป้องปา และ ภาชิตา ทุ่งศิริ. 2562. ผลของวัสดุปลูกต่อผลผลิตของแรดิช (*Raphanus sativus*). เอกสาร: การประชุมวิชาการระดับชาติด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ครั้งที่ 1. หน้า 417-422.
- เพ็ญพรรณ เวชวิทยาคลัง. 2555. ฤทธิ์ต้านการอักเสบของโสม. วารสารไทยเภสัชวิทยนิพนธ์ (ฉบับการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์), มหาวิทยาลัยมหิดล. 7: 41-55.
- พวงผกา อัมพันธ์จันทร์ วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล กนกพร ไตรวิทยากร ครรชิต ธรรมศิริ ทยา เจนจิตติกุล งามนิจ ชื่นบุญงาม ปิยรัชฎ์ เจริญทรัพย์ พนิดา คงสวัสดิ์วรกุล อัญชिरา วิบูลย์จันทร์ ศุภจิต สระเพชร มนุญ ผิวทอง และ อัจฉรา เมืองครุฑ. 2560. การศึกษาวิจัยต้นสูงดอยพืชสมุนไพรหายากในประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลิลลี่ กาวีตะ. 2546. การเปลี่ยนแปลงทางสัณฐานและพัฒนาการของพืช. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. 319 หน้า.

- ลัดดาวัลย์ บุญรัตนกรกิจ และ วนิตา จันทรเทพเทวัญ. 2536. การตรวจพิสูจน์และการทำข้อกำหนดของข้าวเย็นเหนือ ข้าวเย็นใต้. ไทยเกษตรสาร 17(2): 79-90.
- ศิริลักษณ์ แก้วสุรชิต พัทธินทร์ นามวงษ์ ประไพ ทองระอา นิศารัตน์ ทวีนุต และ กานดา ฉัตรไชยศิริ. 2563. การปลดปล่อยธาตุอาหารและการเปลี่ยนแปลงสมบัติทางเคมีในดินที่ใส่แหนแดง. วารสารวิชาการเกษตร 38(2): 139-149.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). ม.ป.ป. โครงการวิจัยรวบรวมองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นที่สูง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://eherb.hrdi.or.th/search_result_details.php?herbariumID=1189&name=&txtSearch=&stSearch=
- สันธยา บุญรุ่ง, อธิษฐาน ก้านจักร และ จันจิรา สมบัติวงศ์. 2563. การหาสภาวะที่เหมาะสมต่อการเจริญของเส้นใยเห็ดตับเต่า เห็ดผึ้งนงู และเห็ดระโงกเหลือง. การประชุมวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ครั้งที่ 2 ประจำปี 2563. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สิริรัตน์ จันทระวี และ เจนระวี สว่างอารีย์รักษ์. 2560. ภูมิปัญญาการรักษาโรคมะเร็งของหมอพื้นบ้าน: กรณีศึกษาหมอพื้นบ้าน 4 ราย. วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 15(3): 286-300.
- สมิตรา สุป็นราช และ อิศร์ สุป็นราช. 2017. ผลของวัสดุปลูกต่อการอนุบาลต้นกล้าว่านแสงอาทิตย์. วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา 22(ฉบับพิเศษ): 64-72.
- โสระยา ร่วมรังสี. 2558. สรีรวิทยาไม้ดอกประเภทหัว. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 276 หน้า.
- โสฬส แซ่ลิ้ม. 2559. เอกสารวิชาการ เรื่อง ปุ๋ยอินทรีย์และการใช้ประโยชน์ในประเทศไทย. กลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการอินทรีย์วัตถุ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 199 หน้า.
- สำนักข่าวไทย. 2559. เกษตรสร้างชาติ : ตีนฮ้างคอย สูดยอดสมุนไพรบนดอยสูง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://tna.mcot.net/tna-33396>
- หทัยทิพย์ พิธรรม. 2552. ผลของสารควบคุมการเจริญเติบโตและธาตุอาหารต่อการเจริญเติบโตของแคลลาลี่. ภาควิชาพืชสวน. คณะเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แหล่งเรียนรู้ข้อมูลสมุนไพร ข้าวเย็นเหนือ, [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://thaiherbal.org/ข้าวเย็นเหนือ/>
- อนงค์ จันทรศรีกุล, อุทัยวรรณ แสงวนิช และ นันทินี ศรีจุมปา . 2543. เห็ดราเอ็กโตไมคอร์ไรซ่า. จดหมายข่าวเพื่อชาวฟาร์มเห็ด, เชียงใหม่. 9(5) 3-13 น.
- อภิรดี กอรัปไพบูลย์. 2558. รายงานโครงการวิจัย ศึกษาสาระสำคัญในเปลือกเงาะเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าให้แก่เงาะ. กรมวิชาการเกษตร. 21 หน้า.
- อัปสร วิทย์ประภารัตน์. 2565. รายงานผลการพัฒนาตนเอง-ประมวลความรู้ด้านการขยายพันธุ์พืชเพื่อวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร (การปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์พืช). สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน). 12 หน้า.